

Редактори: Десислава Минчева, Румена Калчева
Оформление: Филип Попов Дизайн
Коректура: Мариела Янакиева
Снимки: Дени Кръстев, архив автори
За контакти и реклама:
тел. 02/948 37, вѣтр. 14; 02/943 44 21
факс: 02/946 02 12
press@sbhart.com; press.sbhart@gmail.com
www.sbhart.com
Инфо СБХ - ISSN 1313-9622
СБХ, 1504 София, ул. Шипка 6

СБХ бюлетин | брой
10/2011

съдържание

съобщения 2

конкурси 1 6

изкуство, думи 1 7

хроника 3 1

In Memoriam 3 4

Дечко Узунов - Анварел

ЕДИН ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН КОМЕНТАР

„Колкото е по-честен човек, толкова по-малко подозира другите в безчестие. Низката душа подозира низки подбуди и в най-благоприятните постъпки.“ Цицерон

Уважаеми колеги!

Въпреки непрестанния, дразнещ и даже обиден шум по всички възможни медии в последния месец ние, Бюрото на СБХ, се почувствахме длъжни пред вас да ви дадем една кратка, но ясна хронология на събитията, случили се през месеците септември–октомври 2011. Така или иначе ние дължим обяснение на съюзните членове, удостоили ни с доверието си. Защото от толкова много груби квалификации и от толкова противоречива (или едностранчива?!) информация, част от която ние по-скоро бихме нарекли „дезинформация“, вероятно на всички вас е доста трудно да сглобите мозайката в едно цяло. Това, което ви предлагаме, е напълно доказуема с документи фактология. И така:

14.09.2011. Уведомени сме, че МС е приел предложението на министъра на регионалното развитие и благоустройството и че най-накрая на СБХ се предоставя за безвъзмездно ползване сградата на „Шипка“ б (стенограма от заседание на МС).

20.09.2011. Изпълнителното бюро на СБХ (накратко ИБ) реши да предложи на Управителния съвет (УС) да се присъди почетно членство на г-н Вежди Рашидов заради огромната му помощ при решаването на проблема със сградата на „Шипка“ б.

20.09.2011. На редовно заседание на УС на СБХ, по предложение на ИБ и на г-н Емил Стойчев, който пожела публична благодарност за г-н В. Рашидов, бе прието да се присъди почетното звание. Решението е взето с 11 гласа „ЗА“, един „ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ“ (г-жа Весела Радова) и нито един „ПРОТИВ“.

03.10.2011. Провежда се заседание на ИБ, когато в изпълнение на решението на УС от 20.09.2011 се изготвя писмо до г-н Вежди Рашидов, в което му се предлага той да бъде удостоен със званието „почетен член“ на СБХ, и му се задава въпросът дали е съгласен да го приеме. Тогава се обсъжда как да бъде изказана благодарност към министър-председателя г-н Бойко Борисов, като за целта се предлага допитване до министъра на културата.

06.10.2011. ИБ обсъжда под каква форма да изкаже благодарност към г-н Бойко Борисов – почетно членство или стойностна, значима творба от фондовете ни и грамота. Консултира се по въпроса с кабинета на министъра на културата. Отправя се покана за посещение в СБХ към министър-председателя и министъра на културата с цел искане на държавно съдействие за ремонта на „Шипка“ б.

07.10.2011. Провеждат се 2 заседания на ИБ. Първото е сутринта, когато ИБ взима решение да се присъди званието „почетен член“ на г-н Вежди Рашидов и на г-н Бойко Борисов като най-подходяща форма на благодарност, а именно символичната. Поканата за посещение е приета от Министерски съвет и е насрочена за понеделник, 10.10.2011 г. Освен това СБХ получава информация, че в рамките на деня предстои окончателно оформяне на решението за условията по превърляне на собствеността върху „Шипка“ б. По всички тези въпроси се иска спешно становището на членовете на УС. Причината за това е идеята на членовете на ИБ, че оптимален момент за изразяване на благодарността ни е именно предстоящото посещение. Резултатът е 16 гласа „ЗА“ и един „ПРОТИВ“ (г-н Цветко Остоич). Бива уведомен и председателят на Контролната комисия (накратко КК). На следващо (второ) за-

седание на ИБ се протоколира резултатът от допитването, взима се решение за заседание на УС на 10.10.2011 г. в 9.45 ч. и се отразява в протокола несъгласието на председателя на КК с взетото решение. На същото заседание е предоставено копие от протокол № 27 по негово искане. Малко по-късно е получен факс, съдържащ решението за условията по прехвърлянето на собствеността на сградата на „Шипка“ б.

08.10.2011. Първо отворено писмо от г-н Велислав Минеков, в което той изразява позицията си.

09.10.2011. Отворено писмо на ИБ на СБХ, подписано от всички негови членове, с което уведомява обществеността за намерението си да удостои със званието „почетен член“ министъра на културата г-н В. Рашидов и министър-председателя г-н Б. Борисов и причините за това.

10.10.2011. УС се събира, за да връчи почетните знаци на г-н Бойко Борисов и г-н Вежди Рашидов. С оглед на предизвиканите брожения от страна на Велислав Минеков от протокола на министър-председателя се получава покана УС да отиде на среща с него в Министерски съвет. От присъстващите 11 членове трима са против това връчването да стане в МС, а не на „Шипка“ б (г-жа Весела Радоева, г-жа Долорес Дилова и г-н Цветко Остоич). При посещението в кабинета на министър-председателя г-н Вежди Рашидов приема с благодарност почетното членство. Министър-председателят г-н Бойко Борисов предлага да отложим връчването на неговото до момента, в който бъде извършен ремонт с държавно съдействие на сградата на „Шипка“ б. На представителите на УС бива предложено да изготвят проектосметка за необходимите разходи. Следобед на същия ден КК се събира и иска спешно заседание на УС, без да посочи причина и дневен ред. КК също така решава, че може да се изразява позиция пред медиите само след обсъждане и взето общо решение. (Председателят на КК гласува „ПРОТИВ“.)

11.10.2011. Свикване на пресконференция на Велислав Минеков в София прес.

14.10.2011. Отворено писмо на председателя на СБХ г-н Любен Генов, изразяващо неговата позиция.

18.10.2011. Нов УС. Приемат се две важни решения:

1. Примерен финансов разчет за ремонт на сградата на „Шипка“ б, който да бъде изпратен до министъра на културата за включване в бюджет 2012.

2. Писмо, съставено от „Модус Консулт“ до Министерски съвет с искане за отмяна на условията за пререгистрацията на СБХ в обществена полза.

В точка „Разни“ председателят на КК г-н Велислав Минеков за пореден път изразява становището си и заявява намерение да изнесе в медиите копия от протокол № 27 на ИБ, дадено му на 07.10.2011 за служебно ползване.

19.10.2011. Второ отворено писмо на г-н Велислав Минеков до г-н Б. Борисов, в което иска оставката на г-н В. Рашидов. (Писмото не е съгласувано и одобрено от членовете на КК). Придружава го факсимиле от протокол № 27 на ИБ. Този протокол е извън контекста на цялостната работа на ИБ и взетите решения, упоменати в протоколи № 26 и 28. Същия ден следобед – ново заседание на УС. Взима се решение за пресконференция. На това заседание има представител на КК, макар и не в лицето на нейния председател. Последният е изрично уведомен от г-жа Мариела Янакиева – секретар на КК, но казва, че не може да присъства поради краткото време за реакция. После заявява публично, че това заседание е било скрито от него.

20.10.2011. Отворено писмо на УС вследствие на множеството обвинения и медийните изяви на г-н Велислав Минеков.

21.10.2011. Пресконференция на председателя и УС на СБХ на тема: „Позиция на Управителния съвет на СБХ относно удостояването с почетно членство на министър-председателя на Република България г-н Бойко Борисов и министъра на културата г-н Вежди Рашидов“ на „Шипка“ б.

съобщения

Междувременно и след пресконференцията – много участия в телевизионни форуми, печатни медии и интернет. (Никое от участията на г-н Минеков не е одобрено официално от КК.)

Цялата тази информация е потвърдена от налични документи и всеки би могъл да се запознае с тях.

Това са голите факти.

Те могат да ви дадат представа как са се развили събитията, но единствено по повърхността. Зад тази обективност обаче стоят причините да се стигне до скандалната ситуация, в която председателят на КК проф. Велислав Минеков застана решително против политиката на СБХ в лицето на ИБ и УС. Тези причини, убедени сме, са по-дълбоки от представената от него теза като елементарен опит за взаимно извличане на ползи или политически дивиденди в предизборна ситуация. Подозрителността стана основна черта на българския народ и не може да бъде игнорирана, уви... това поне стана ясно.

Държим да кажем, че едно от основните обвинения на нашия колега, че сме се подчили на писмо от министъра на културата, в което той ни принуждава да наградим г-н Б. Борисов, е абсолютна лъжа. Такова писмо просто не съществува. Г-н Минеков така и никога не показва пред камерите „документа“, освен като част от някаква купчина листове. Този трик е стар като света и не изисква повече коментари. Истината е, че ние като ръководство се допитахме до г-н Вежди Рашидов за начина, по който би било подходящо да изразим благодарността си към министър-председателя и неговата идея бе да изберем предложеното от нас почетно звание.

Омръзна ни да се оправдаваме, че сме благодарили публично на тези, които ни подадоха ръка. Ни най-малко не ни е интересувало, нито ни интересува коя партия стои зад тях! Доста и най-различно партийно ориентирани правителства са имали възможност да помогнат на СБХ, но така или иначе никой не го стори. В този смисъл идеята на г-н Велислав Минеков, че не се благодари на този, който просто си върши работата, защото тя е негово задължение, става нелепа. Изобщо – изразяването на благодарност към личности, оказали ти подкрепа (меко казано) в тежък момент, е нещо не само нормално, но и признак на елементарна цивилизованост и култура. Не искаме да се впускате в разсъждения относно поведението на хора, които забравят направените им добрини. Нима се налагат повече анализи на тема „етика“?

Изморихме се да обясняваме и какво значи „почетен член“ на СБХ за разлика от „редовен член“. Ако някой все още не е разбрал – това звание се дава за принос (заслуга) към организацията, а не заради творчески потенциал. В отвореното писмо на председателя на СБХ г-н Любен Генов са изброени имената на предишни носители на почетното звание.

Изтощихме се в годините на опитите за превръщането на лични отношения в обществени и нравствени каузи! Не, че това ще спре днес или утре, но дано не всички са толкова наивни, та да приемат за чиста монета всеки вик в защита уж на честта! И един навременен цитат: „Честните и смелите рядко казват нещо за своята смелост и честност“ (О. Бейлоу).

Бяхме доведени до положение, в което цял един съюз трябваше да доказва невинността си пред обществото. Защото в безкраен низ от публични изяви беше вменявано на хората, че сме група от продажници. Не сме в състояние да цитираме даже част от епитетите и квалификации на колегата си поради естествено чувство за мярка и свян. Не искаме да опровержаваме конкретните манипулативни разсъждения и откровени лъжи, които излетяха в ефира, защото такива неща не заслужават коментар. Длъжни сме да заявим обаче, че никога не са били скривани от КК документи, дати за заседания

или пресконференции! (Дори можем да бъдем упрекнати в прекалена либералност, защото МК има право на достъп до всички служебни документи, но те не бива да бъдат изнасяни извън сградата на „Шипка“ б освен по решение на колективен орган като УС.) На желаещите винаги са били предоставяни всички възможни сведения! Никои и никога не е бил принуждаван за нищо! Никои никога не е заплашвал! Уставът на СБХ е бил абсолютно винаги спазван до последната буква!

Който твърди обратното – нека представи доказателства!

Както се казва – „Невинен да доказване на противното“...

Който смята, че Решението на МС, с което се решава съдбата на цял един съюз, е маловажно и че изразяването на благодарност е проява на лош вкус и слабочестие – това си е негов личен проблем.

Ние нямаме претенциите да контролираме мислите и поведението на хората.

Няма да изпадаме до положението да се отбраняваме, нападайки инакомислещите. Бихме искали само всеки да си зададе въпроса коя е правилната реакция в подобен, доста сложен и болезнен случай. Става дума за решаването на съдбата на СБХ! Надяваме се всеки да си даде сметка за ползите и вредите от истеричния медиен шум. Усещането ни е, че в нелекия път на съюза това е най-ненужният, грозен и жалък скандал.

Никои от нас, волно или неволно участващите в това жълто шоу, няма да стане по-добър художник или по-голям герой, след като името или образът му се тиражират десетки пъти!

Отнесохме се с деликатност и възпитание и никога не нарушихме добрия тон, когато ни обиждаха. Изпитвахме разбираемата за всеки интелегентен, морален и съмняващ се в правотата си човек вътрешна съпротива да отвърнем на нападите по аналогичен начин. Винаги можем да го направим, но просто не е достойно.

Единствената ни цел като ръководство е била, е и ще бъде запазването на СБХ като територия на духа. И сградата на „Шипка“ б – като дом на този свободен дух.

Обвиненията за евентуални персонални облаги или надежда за такива, които биха дошли от МК и пр., ни говорят само едно – изразяващият тези параноични и обидни предположения мери вероятно всички хора според собствения си аршин. Той очевидно не допуска, че има и друг вид поведение. Жалко!

Най-страшното е, че вместо да се занимаваме с онези неща, които се предполага, че са ни събрали, ние губим ужасяващо много време, енергия и нерви в излишни скандали. Срамно е до каква степен бяха обсебени медиите и колко часове бяха отделени, за да докажат „жалкото ни поведение“, а не какво са създали, създават и биха искали да създават членовете на най-старата професионална организация у нас.

Сега всички се чувстват омерзени.

Общата съпротива срещу външен враг може и да мотивира някого, но вътрешните междусобици – никога.

Ние сме художници, а не политици.

Желанието ни е да осигурим за всички нас – и за онези членове на СБХ, които живеят далеч от София и се чувстват понякога изолирани, и за тези, които ежедневно прекрочват прага на „Шипка“ б – едно нормално творческо бъдеще! Бъдеще, независимо от външния, често сменящ възгледите си свят, бъдеще, в което сенките от миналото ще спрат да пълзят и където единствено творческият заряд ще има значение!

Дано доживеем такова време!

ИБ на СБХ

съобщения

ОТВОРЕНО ПИСМО ОТ ЛЮБЕН ГЕНОВ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СБХ

Уважаеми колеги,

Повод за отвореното писмо ми дават изявленията в медиите на професор Минеков, председател на Контролната комисия на СБХ, и опитите му за скандализиране на предложеното от ръководството на Съюза на българските художници почетно членство на министър-председателя г-н Бойко Борисов и министъра на културата г-н Вежди Рашидов. Подчертавам, че въпреки дължността си на председател на СБХ обръщението, което правя, не е официално и изразява личните ми разсъждения по темата.

Няколко думи относно почетното членство, за което Съюзът на българските художници може да удостоява. Надявам се да внесе малко яснота. Това отличие е възстановено от Общото събрание на СБХ през 2004 г. Цитат от устава:

„Почетни членове на Сдружението могат да бъдат физически лица, които имат принос в развитието на дейности, свързани с целите на сдружението“; „Почетното членство възниква по решение на Управителния съвет след приемане на отправена покана“.

Досега СБХ е удостоил с почетно членство Александър Андреев (1940), Иван Иванов - кмет на София (1942), Цар Борис III (1942), Стоян Тончев – министър (1946), акад. Тодор Павлов (1947), Николай Райнов (1948), Таир Салахов (1985), Владимир Горяинов (1985), Ханс Майер (1985), Мариан Щука (1985), Отто Дреслер (1985), Ишван Киш (1985), Роже Сомвил (1985), Йон Гоергиу (1985), Симон Брюно (2006), Волфганг Шрайнер (2008), Хано Хадвигер (2009). Ще си позволя да кажа, че по мое лично мнение заслугите им, въпреки значимостта си, не са били съдбовни за осъществяване дейността на СБХ. Гласувани са единодушно.

Ще цитирам пак част от устава с цел яснота по отношения на приоритетите в дейността на съюза. Първа точка от чл.б, свързана с основните цели на СБХ, гласи: *„Да съдейства за развитието на българските изобразителни изкуства и изкуствознанието, както и за популяризирането им в страната и чужбина“.*

Цитирам и точка втора: *„Да обединява и защитава творческите и професионални интереси на своите членове, да подпомага творческото и професионалното им развитие“.* Първа точка от чл.7 за средствата за постигане на целите гласи: *„Организира общи, колективни и индивидуални изложби на български и чуждестранни художници“.*

Достатъчно е да се върнем само 40 години назад в историята на СБХ, двацет от които са категорично в условията на демократично развитие на държавата ни, за да видим, че осъществяването на целите и прилагане на средствата за постигането им са почти изцяло свързани с функционирането на изложбения комплекс на „Шипка“ б. Логичен е изводът, че без „Шипка“ б съществуването и дейността на СБХ са обречени. Но и животът на тази галерия с национално и международно значение за културата ни също е тясно свързан със СБХ. Основните фактори, които затрудняваха дейността ѝ, бяха съдебните спорове около неяснотите по собствеността. Затова външни инвестиции практически не беше възможно да бъдат привлечени. Защо са ни необходими тези средства? За ремонт!

Въпреки трудностите СБХ винаги се стремеше да бъде добър стопанин и успяваше, доколкото бе по силите му и с максимума, до който се разпростираха средствата му, често свръх възможностите.

В настоящия момент, след доста години, след много наши действия, предизвикани или предопределени, след куп стечения на обстоятелствата, след много усилия на най-различни нива е факт едно решение на Министерски съвет, с което медиите и обществеността бяха вече запознати. Понеже много често се спекулира в тълкуването на онова, което се случва, си позволявам да повтарям вече казани неща. Не само по мое мнение, вземането на това решение на МС беше

жизнено важно за организацията ни и ще доведе до отваряне на възможности най-после да се разрешат натрупани с десетилетия проблеми. Това събитие според мен е достатъчно значимо и отговаря на критериите, които дават основание на ръководството на СБХ да отправи предложението до премиера и до министъра на културата за почетно членство. Решението за връчването на това отличие не е нищо повече от знак на благодарност към личности, които имат заслуга. В това решение не виждам нищо унизително за СБХ. То е взето от членовете на Управителния съвет с необходимото мнозинство (само един е гласувал „против“, а един от всички гласували „за“ е с особено мнение), съгласно чл.33 т.5 от устава на СБХ и телефонна връзка. Аз съм гласувал „за“ и решението ми е взето без нечий натиск или влияние. Подобна практика не е необичайна, предвид и честите пътувания на голяма част от колегите.

В мандата на новото ръководство гласуванията в УС се протоколират поименно. Заради откровените критики трябва да подчертая, че това са достойни хора, за които мога да гарантирам, че не са нито сервилни, нито са политически слагачи и подмазвачи и, доколкото знам, винаги са вземали решенията си по собствена воля и без натиск.

Естествено не подлагам на съмнение достойнството на всеки, който би бил против подобно решение, но не мога да приема чрез нечие лично несъгласие и антипатия към определени хора да се разпалва обществен скандал. На пръв поглед обосновката на проф. Минеков е разбираема и никак не ми се иска в мотивите да виждам уреждане на лични сметки или вадене на политически дивиденди. Опитвам се да проумея агресивността на подобно поведение, разбирам непримиримостта на някои хора, но не мога да разбера кому е нужно с толкова нестихваща енергия да се раздухва скандал, чрез който сякаш целенасочено (надявам се да не е така) се петни името на една творческа организация. Сигурно ще ми се възрази, че критиките са не към организацията, а към нейното ръководство, сиреч и към мен. Да, никой не е безгрешен, но в случая се скандализира легитимно взето решение. Случайно ли е, че тази активност беше предшествана в последните месеци и от други медийни изяви, наситени с остър сарказъм, ирония и открита неприязън, насочени към съвсем конкретен адресат. Нямам нищо против свободата на всеки да изразява лични позиции, но това си има своите граници и като един от всички членове на СБХ категорично не съм съгласен да се въвлеча целият съюз в подобни жалки ситуации на публично оплюване. Слави Минеков е уважаван наш колега (от мен поне със сигурност), председател на Контролната комисия, но и като такъв още по-малко има правото да въвлеча организацията, за която работи, в скандал. В прерогативите на тази комисия е да следи и контролира спазването на устава, законовите разпоредби, изпълнението на решенията на ръководството на СБХ и т. н., но никъде не се и упоменава правомощието да прави публични изявления и да скандализира решенията на ръководството. Не мога да приема по друг начин неговите изявления освен като лични.

Държа да уверя, тъй като имаше подобни тълкувания, че не е упражняван натиск от когото и да било за удостояването на г-н Бойко Борисов със званието. Решението излиза от Изпълнителното бюро на СБХ. Абсурдно звучи да се пита и да се търси точно кой го е предложил, едва ли не за да му се държи сметка, сякаш е виновен за нещо. Живеем в демократична държава и имаме право на свободно мнение и убеждения. Нека се уважаваме дори и с различията в позициите си. Нека да не превръщаме несъгласията си в грозни сблъсъци.

Не се притеснявам да го кажа отново – според мен заслугата е безспорна, въпреки опитите тя да бъде омаловажена и намерението да се изрази благодарност да беше охулено и скандализирано. Да, наистина Бойко Борисов и Вежди Рашидов са едни от многото държавни служители, които в този случай просто са си свършили работата. Но те можеха пак да си свършат чудесно работата и без да решат нашия проблем, така както правеха много правителства преди тях. (Има съдебни инстанции – оправяйте се!) Съжалявам, че трябва пак да повтарям неща, казани толкова много пъти, но нали все пак си спомняте, че това беше проблем и за една, бих казал, по-важна по отношение бъдещето на нацията институция, каквато е СУ „Св. Климент Охридски“. Освен чрез съдебни дела този заплетен от държавата казус можеше да бъде разрешен само от държавата. Да, г-н Минеков е прав за заслугата на ректора на университета проф. Илчев,

съобщения

който пое инициативата заедно с проф. Мирчев като председател на СБХ, да се води диалог за извън-съдебно споразумение и разрешаване на проблема на ниво Министерски съвет. Но това е изтъквано многократно и на заседанията на УС, и в медиите. Няколко пъти се появи въпрос за това как може Министерски съвет да отменя решения на съда. За съжаление Слави Миневков не отговори достатъчно ясно, въпреки че е добре запознат, така че се налага да обясня. Министерски съвет не е отменил съдебно решение – това е невъзможно, решението си е в сила, но то е по дело за пропуснати ползи и точна информация за това е публикувана вече. Това, което МС може, е да деактува имот и да прехвърля правото на собственост. Не е без значение, че точно това правителство пожела да проумее и да се трогне от факта, че нашият съюз с десетилетна история през цялото си съществуване, и в предишните условия, и още по-важно в настоящите, водеше и води културна политика от национално значение, въпреки характера си на частно сдружение, което спойно би могло да си развива дейността (по закон) само в частна полза. Някой да си спомня в хилядите изложби през десетилетията в залите на „Шипка“ б да се е влизало със заплащане на вход, както е например другаде? Няма такъв случай. В същото време от 1990 година насам организацията ни се справя сама с бюджета, който изложбена дейност от такъв мащаб изисква. Вярно, че винаги сме успявали да достигаме най-високото ниво, но винаги сме поддържали степен, гарантираща ни достойното представяне. Разбира се, че точно тук са се случвали и стотици великолепени изложби, които завинаги ще останат в историята. За кой ли път ще трябва да спомена на онези, които гледат на СБХ като на някаква тоталитарна структура и издънка от миналото: в СБХ не влизат средства от държавата, с изключение на десетина хиляди лева годишно (в най-добри случаи), отпуснати за изложби, след като за тях кандидатстваме по общи програми в Столична община или Министерство на културата, откъдето се субсидират още десетки културни изяви във всички области на изкуството. За съжаление все още има хора в България, които си мислят, че ние, художниците, си лежим безгрижно по етажите на „Шипка“ б и някъде отгоре ни се спускат милиони, с които си редим изложби, а остатъците ги прибира УС. Ръководството на СБХ няма за какво да се подмазва на правителството, както ни критикуват. Това, което то направи за нас, е факт, а ние му дължим благодарност. Толкова. Ничие достойнство не е накърнено, ничия свобода не е отнета. На когото не му харесва да бъде член на СБХ, нека не бъде. Който не е бил съгласен с нещо, винаги е имал възможността да реагира и да бъде чул. Жалко е, когато човек не може да превъзмогне своето его и си позволява, воден от него, да прави публични скандали. Жалко, че винаги има и жадни за скандали консуматори. Ако наистина настоящото ръководство със свое решение е навредило на организацията, то има Общо събрание, има правила за свикването му и в негово право е да си избере друго, по-достойно. Само се питам кой навреди повече – ръководството с решението си или реакцията на един от нас, който направи от това скандал. Не виждам и нищо нередно в това да благодариш, когато има защо. Една работа може и да не бъде свършена, а би могла да е и добре, и зле свършена. Защо да е унизително да благодариш за добре свършената работа? Защото някой не ни е симпатичен, за това ли? Обвинени сме, че се подмазваме на властта, че вършим нещо изключително срамно и позорно, като награждаваме с почетно звание двама политици (сиреч едва ли не хора, които не заслужават и грам уважение). Не, няма да се съглася с подобни опити да бъде опетнено нечие достойнство. Сигурен съм, че нито аз, нито моите колеги сме идеални, но съм убеден в почтеността на всички тях и знам, че са хора с достойнство. За собствената си репутация не се притеснявам и мога с усмивка да приемам всякакви несъстоятелни обвинения и нападки, но когато се прави скандал и се опетнява името на Съюза на българските художници, това вече е тревожно.

Винаги съм стоял далеч от политиката, но в момента си задавам въпроса дали именно този, който ни обвинява в политическо слагачество, не изпълнява точно нечия политическа поръчка, или просто действа по собствени политически убеждения и пристрастия. Да, афиширани са подбудите – моралът и съвестта му. Ние, другите, нямаме право на такива. Ние сме съгрешилите и трябва да се разкайваме само защото той мисли така. Питам се какво морално има в това да се биеш по гърдите, че си съвестта на цял един съюз с хиляди членове, да обвиняваш колегите

си в проституция и да вълличаш в обществен скандал организацията, в която членуваш. А за твърденията в дадената от него пресконференция, че част от членовете на УС и на Контролната комисия били в паника и се страхували за решенията си, просто недоумявам как е възможно да се тиражират подобни нелепи лъжи. Кой и от кого се страхува? От какво?...

Има моменти, в които по-важно от собственото ни достойнство е да запазим достойнството на другите хора. Също проява на достойнство е човек да умее да преглъща горделивостта си. Много пъти именно тя ни кара да вършим недостойни неща. Случвало ми се е да се гордея, че съм българин, но и много пъти е имало защо да се срамувам. Значи ли, че съм недостоеен българин? Подобни противоречиви усещания вероятно и всеки член на СБХ може да изпита по отношение на членуването си в организацията. Поне за себе си мога да призная, че е така. Но когато човек е ангажиран официално в ръководството и сам е избрал да ѝ служи, то би трябвало (според мен) да пусне с една крачка напред достойнството на каузата, за която работи, пред собствената си гордост и собственото си достойнство. В отговор на понесените упреци ще ви припомним една от каузите, за които и аз, и другите ми колеги от УС (дано не греша), приехме да работим, а именно, с всички възможни законни средства да запазим „Шипка“ Б като собственост на СБХ. Ако по пътя на всички действия в тази посока, без да са правени компромиси със законността и почтеността, е накърнена нечия лична гордост, то негово право е да го заяви, но според мен именно това е и моментът, в който всеки в подобна ситуация, преди да реагира по какъвто и да било начин, да се замисли за крайната цел, за последствията и за съдбата на целия съюз, и не по-маловажно, какво ще стане със „Шипка“ Б. Защото от тази галерия имат нужда не само художниците, а и всички българи. Това, което съм убеден, че е необходимо на съюза в дългосрочен план, освен свобода и независимост, които все пак са му гарантирани в рамките на законодателството на тази държава и никой до момента не му е отнел, е едно ползотворно сътрудничество с културното министерство и другите държавни и частни институции, от които зависи цялостната културна политика в тази държава. Личните симпатии и антипатии към една или друга политическа фигура тук нямат значение. Хубаво е, когато някои неща могат да се решават тук и сега, но има и други, за които трябва малко повече време. Понякога да премълчиш се оказва по-трудно, но по-умно. Още повече, когато залогът не е собствената позиция, а нещо далеч по-важно и свързано не само с днешния ден. Много неща един творчески съюз би трябвало и може да постига сам, но помощта, която държавата би могла да дава в областта на култура, е безценна, и това би трябвало да стане част от взаимното ни разбиране.

Не виждам нищо по-нормално от търсенето на подобно сътрудничество.

Надявам се разумът ни да надделее над страстите, за да можем да вършим с радост работата си.

С уважение: Любен Генов

ДО РЪКОВОДСТВОТО НА СБХ

Уважаеми колеги,

Художниците от представителството на СБХ Ямбол и колегите от дружеството изцяло подкрепят действията на ръководството и председателя на СБХ във връзка с предизвикания скандал от Велислав Минев по повод връчване на почетния знак на министър-председателя г-н Бойко Борисов.

Уверяваме ви, че сме наясно колко трудно се съгражда и колко лесно се руши...

С надежда, че ще успеем с достойнство да се срещнем във вече нашата сграда на „Шипка“ Б.

*С уважение:
Александрина Игнатова*

съобщения

ОТВОРЕНО ПИСМО НА УС НА СБХ

На 10.10.2011 г. Управителният съвет на СБХ удостои с почетно членство г-н Бойко Борисов и г-н Вежди Рашидов. Решенията за това бяха взети при пълно съобразяване с устава на СБХ и базирани на свободната воля на членовете на УС, отразена поименно в протоколи от заседания.

Появилите се трактовки за оказан натиск са необосновани, извадени от контекста на събитията фрагменти и в немалка степен представляват субективни съждения.

Има много начини истината да бъде тълкувана, схващана превратно и преднамерено изкривявана. За нас като Управителен съвет, удостоен с доверието на избралите ни колеги, тя остава една: интересите на СБХ са над индивидуалните ни пристрастия, амбиции и каквито и да било политически зависимости. Това ни дава пълна свобода на избор в рамките на закона и нашия собствен устав. Контролирани от съвестта и морала си и движени от целите, на които сме се посветили, ние не бихме допуснали неблагодарност към никой наш съмишленик.

Следва да подчертаем важно обстоятелство на почетните членства в СБХ през годините. Повечето от почетните членове не са художници, а немалка част са били действащи политици.

Особените заслуги към делото на българското изобразително изкуство са основен мотив за нашите решения и биха могли да принадлежат всекиму. Намираме помощта, оказана на СБХ благодарение на политическата воля на г-н Бойко Борисов и г-н Вежди Рашидов, за безспорна и безпрецедентна по своето значение и важност. Това, че към настоящия момент те заемат политически постове, които са направили това възможно, не обезценява ни най-малко техния персонален принос. Нашето предложение за почетно членство не означава съобразяване с политическата конюнктура, а напротив – то е независимо от моментната политическа ситуация.

Какво нередно е направено в конкретния случай и защо естествената благодарност се третира като нещо лошо? Не искаме нашите действия да бъдат използвани политически.

Твърдението, че държавата е била длъжна да направи необходимото за СБХ, е не само юридически необосновано, но и практически отречено от бездействието на предшествениците им.

Като свободна творческа организация Съюзът на българските художници не допуска и не би допуснал нежелано външно вмешателство при вземане на своите решения. Нито политически натиск – обществен или частен, нито индивидуални борби, маскирани като знаме на нравствеността, са влияели или ще влияят върху решенията на този Управителен съвет.

Свободата ни е отвоювана и изгладувана в продължение на вече много години и няма да я подарим на никого.

Александър Радославов, Анжело Красини, Богомил Живнов, Бойко Митков, Весела Радоева, Георги Чалъков, Десислава Минчева, Димитър Грозданов, Долорес Дилова, Емил Стойчев, Ивайло Джанев, Любен Генов, Митко Динев, Станислав Памукчиев, Стефан Божков, Стоил Мирчев;

ВАЖНО!

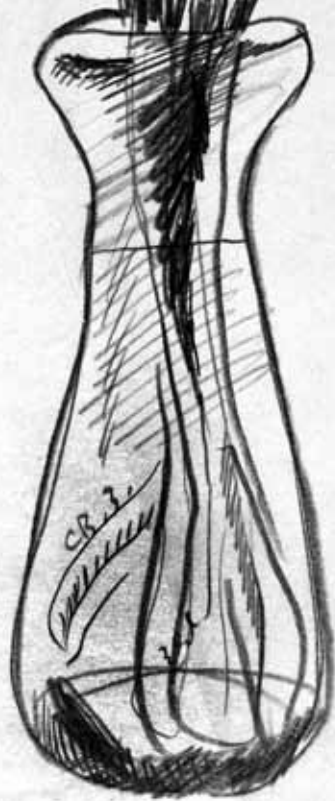
УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ "СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ" / ПРОТОКОЛ № 12 ОТ 8 НОЕМВРИ 2011 Г. / НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.26, АЛ.3 ОТ УСТАВА НА СБХ ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ.26 ОТ ЗЮЛНЦ СВИКВА ОБЩО СЪБРАНИЕ НА СДРУЖЕНИЕТО НА 17 ДЕКЕМВРИ 2011 Г. /СЪБОТА/ ОТ 10 ЧАСА В ГР. СОФИЯ, УЛ. ШИПКА № 6, В ИЗЛОЖБЕНАТА ЗАЛА НА II ЕТАЖ, ПРИ СЛЕДНИЯ ДНЕВЕН РЕД:

1. ПРИЕМАНЕ НА БЮДЖЕТ НА СБХ ЗА 2012 ГОДИНА
2. ПРОГРАМА ДЕЙНОСТТА НА СБХ ЗА ПЕРИОДА 2011 - 2014 Г.

ПРИ ЛИПСА НА КВОРУМ НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.27 ОТ УСТАВА НА СБХ И ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛ.27 ОТ ЗЮЛНЦ СЪБРАНИЕТО ЩЕ СЕ ПРОВЕДЕ В СЪЩИЯ ДЕН ОТ 11 ЧАСА, НА СЪЩОТО МЯСТО И ПРИ СЪЩИЯ ДНЕВЕН РЕД.

1 0

сращение
 нерва
 нерв. анник
 бл. нерв
 з.

нерв base
 нерв
 нерв
 нерв. анник
 крепление } нерва

миз с
 бляо и св. з.

съобщения

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Членовете на СБХ, които желаят да получават творческо и/или социално подпомагане от СБХ, следва да подадат следните документи:

1. Молба–декларация
 2. Документ за размер на доходите (от пенсия, хонорари и т. н.) или удостоверение от Бюрото по труда за безработен
 3. Епикриза на заболяването
 4. Експертно решение от ТЕЛК за съответната група инвалидност.
- За колегите, които досега са подпомагани от СБХ, е необходимо да представят актуализирани документи по посочения списък.

Комисията по социална дейност отпуска и средства за изплащане на лекарства срещу представени фактури, както и копия от рецепти. И през следващата година ще се възстановяват 50 % от стойността на фактурата, като новото е, че комисията взе решение да се изплащат медикаменти, необходими само за основни или животозастрашаващи заболявания с оглед на освобождаване на средства за подпомагането на повече нуждаещи се колеги.

Крайният срок за предаване е **15 декември 2011 г.**: СБХ, ул. „Шипка“ б, Комисия по социална дейност, Мариела Янакиева, тел. 864 73 53, 948 37 19.

Ивайло Джнев, зав. социална дейност

Декларацията може да бъде ксерокопирана в увеличен вид, попълнена и изпратена по пощата.

Магда Абазова - Рисунка

МОЛБА–ДЕКЛАРАЦИЯ

Име /трите имена/

ЕГН: член на СБХ, секция

Адрес, телефон:

Ателие, телефон:

Моля да бъде включен/а/ в списъка за социално подпомагане за годишна творческа помощ/ възстановяване на 50 % от сумата за лекарствени средства (необходимото се подчертава).

Обосновка за молбата ми е.....

.....

.....

ДЕКЛАРИРАМ следните обстоятелства: **Месечен доход** в лв., в това число:

1. От пенсия
2. От работа
3. От хонорари
4. Други доходи /наем, рента и др./.....

Семейно положение: женен, омъжена, вдовец(а), разведен(а),

деца под 18 години

Зравословно състояние

.....

/епикриза, свидетелство за инвалидност, други медицински документи/

Имотно състояние: притежавам/ не притежавам жилище..... кв.м., ателиекв.м.,

право на строеж.....кв.м., други недвижими имоти /къде, какви, площ/.....

.....

Живея под наем /нормиран, свободен/ залв. месечно, ползвам ателие под наем за

.....лв. месечно/ представя се документ/

Прилагам следните документи:

1.

2.

3.

4.

За неверни данни нося отговорност съгласно устава на СБХ.

.....

ДЕКЛАРАТОР:.....

(дата, град)

съобщения

НАЦИОНАЛНАТА ГИМНАЗИЯ ЗА ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА „ПРОФ. ВЕНКО КОЛЕВ“, ГР. ТРОЯН, ВИ КАНИ НА БЕЗПЛАТНО ОБУЧЕНИЕ ПО КЕРАМИКА, РЕКЛАМНА ГРАФИКА, ЛИТЕРАТУРА, АНГЛИЙСКИ ЕЗИК, ЖИВОПИС, СКУЛПТУРА, РИСУВАНЕ И ИСТОРИЯ НА ИЗКУСТВОТО.

Инициативата се извършва с подкрепата на Министерство на културата, СБХ, НХА и ВТУ „Св. Кирил и Методий“.

1. Програмата е отворена за всички ученици от 10 до 15 години към училищата и общинските читалища в гр. Троян и региона.

2. Обучението ще се осъществява в базата на НГПИ „Проф. Венко Колев“ всяка събота от 9 до 12 часа през цялата учебна година от екипи, включващи преподаватели и ученици от училището.

3. Материалите за обучението ще се осигуряват от НГПИ „Проф. Венко Колев“, Троян.

4. Обучението по керамика ще се осъществи на 8, 15, 22, 29 октомври и включва:

- точарство – упражнения, свързани с работа на точарски колелета – центроване на топка от глина и източване на малки керамични предмети

- изработване и декориране на пластика или керамичен съд от червена глина

Преподаватели: Марта Димитрова и Мила Воденичарова

5. Обучението по рекламна графика ще се осъществи на 5, 12, 19, 26 ноември 2011 г., като включва следните задачи:

- запознаване с програмите Corel Draw, Photoshop, Illustrator

- изпълнение на задачи, свързани с рекламата: лого, плакат...

Преподаватели: Радостина Мерсинкова и Диана Минева

6. Обучението по български език и литература – художествено слово ще се осъществи на 3, 10 декември 2011 г., като включва обсъждане на авторски творби – стихотворения, есета, разкази и др., написани от деца, желаещи да получат компетентно мнение за своите произведения и наставления за писане на нови.

Преподавател: Лина Борджиева – член на Съюза на българските писатели

7. Обучение по английски език – 21, 28 януари.

8. Обучението по живопис ще се осъществи на 11, 18, 25 февруари и 10 март:

- изучаване на акварелни техники – „ала прима“, „мокро в мокро“ и многослойна техника

- изпълнение на натюрморт или композиция в определена акварелна техника

Преподаватели: Светлана Кирова и Владимир Киров

9. Обучението по скулптура ще се осъществи на 17, 24, 31 март и 14 април. То ще включва:

- техники при работа с глина

- изработване на малка пластика по зададена тема

Преподаватели: Красимира Димитрова и Таня Димитрова

10. Обучението по рисуване ще се осъществи на 21, 28 април, 12, 19 май. То включва:

- запознаване с основните принципи на линейната и въздушна перспектива

- рисуване от натура

Преподаватели: Росица Георгиева и Владимир Киров

11. Обучението по история на изкуството ще се осъществи на 2, 9 юни. То включва изучаване историята на изобразителното изкуство, известни автори и техните произведения.

Преподавател: **Илиан Илиев**

Обучението се основава на предварително записване на кандидатите – директно в училището, по телефоните или на електронната поща на националната гимназия:

НГПИ – ТРОЯН, 5600 гр. Троян, Ловешка област, ул. „Г. С. Раковски“ 15

Телефони: 0670 / 63411 – директор; 0670 / 61124 – счетоводство

Тел. / факс: 0670 / 54661 – канцелария, E-mail: office@artschool-troyan.com

director@artschool-troyan.com

Заявката за обучението в НГПИ „Проф. Венко Колев“, гр. Троян включва:

- име и фамилия на участника, адрес, телефон, име на родител или настойник на кандидата

- име на училището и общината, от която идва кандидатът за обучение

В рамките на инициативата за ученици от 10 до 15 години се провежда всяка събота и неделя през цялата учебна година безплатно обучение по керамика, рекламна графика, живопис, скулптура и рисуване със същите преподаватели. За учениците, които са извън региона на община Троян, ще има осигурено преспиване в общежитието на гимназията.

Обучението се основава на предварителни заявки от школите и кръжоците по рисуване на адреса, телефоните или на електронната поща на националната гимназия (посочени горе).

Заявката за обучението в НГПИ „Проф. Венко Колев“, гр. Троян включва:

- име на училището или общината, от която идва школата или кръжока по изобразително изкуство

- име на преподавателя и родителите, които ще придружават учениците

- списък с имената на участниците, които са включени: име, презиме и фамилия на кандидатите за обучение. Адрес, телефон, име, презиме и фамилия на родителя или настойника на ученика

- предметът на обучение

- дати, на които участниците желаят да бъде проведено обучението (събота и неделя)

- телефон и e-mail за обратна връзка

С настоящата инициатива се надяваме да помогнем на кръжоците и школите по изобразително изкуство и да допринесем своя дял към културата и образованието в България.

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ ИЗЛОЖБЕН ПЛАН

месец ноември 2011 година

ГАЛЕРИЯ НА СБХ, УЛ. „ШИПКА“ 6

Фестивал „Процес – пространство“ – ет. 1, 2, 3; 3 – 20 ноември

откриване – 3 ноември, 18 часа

Изложба живопис – Борис Елисеев /1901–1978/ – ет. 4; 4 – 30 ноември

откриване – 4 ноември, 18 часа

Юбилейна изложба „През годините“ на Йоанна Кемилева и

Вълчо Вълчев /1946–2010/ – ет. 3; 22 ноември – 12 декември

откриване – 22 ноември, 18 часа

Изложба на Димитър Грозданов – ет. 1; 23 ноември – 11 декември

откриване – 23 ноември, 18 часа

„Зона URBAN“ – ет. 2; 24 ноември – 14 декември

откриване – 24 ноември, 18 часа

СБХ и банка „Пиреос“ АД представят Ралица Игнатова (живопис) –

ет. 4; 25 ноември – 10 декември

откриване – 25 ноември, 18 часа

ИЗЛОЖБЕНА ЗАЛА „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“ – УЛ. „РАКОВСКИ“ 125

„Последният будоар“ (скулптура, мултимедия) – Венцислав Занков – 10 – 22 ноември

откриване – 10 ноември, 18.30 часа

Изложба на Бранко Николов „Няма никой вкъщи“ (мултимедия) –

25 ноември – 7 декември

откриване – 25 ноември, 18.30 часа

ГАЛЕРИЯ – КНИЖАРНИЦА СОФИЯ ПРЕС, УЛ. „СЛАВЯНСКА“ 29

„Отражения“ – Ина Дамянова - 3 – 18 ноември

откриване – 3 ноември, 18.30 часа

Изложба „Рисунки и живопис“ на Димитър Панев /Германия/ -

21 ноември – 4 декември

САЛОН 2011

Ръководството на СБХ обявява обща художествена изложба „Салон 2011“, която ще се състои от 22 декември 2011 г. на три етажа в галерията на ул. „Шипка“ 6. Изложбата се инициира от секционните ръководства на СБХ. Ще бъдат представени всички изкуства. Регламентът за отделните видове е:

- живопис – до 3 творби или 5 линейни метра;
- графика – до 5 творби или 5 линейни метра;
- скулптура / дървопластика – до 3 творби или 9 кв. м.;
- инсталация – до 9 кв. м. или по договоряне;
- видео – 1 екран или монитор;
- текстил – до 6 линейни метра;

За всички останали секции ангажиментът за пространството е на ръководството им в рамките на:

- за произведения, които ще бъдат експонирани по стените на залата – до 5 линейни метра;
- за обемно – пространствени произведения – до 9 кв. м.;

Изложбата си поставя за цел да покаже всички процеси и мотивациите им, както и жизнеността на тенденциите в съвременния художествен контекст. Тя е за всички художници, членове и нечленове на СБХ.

Селекцията ще бъде осъществена от жури, определено от УС на СБХ.

Предвиден е награден фонд.

Творбите се събират на 15 декември 2011 г. на 2 етаж на „Шипка“ 6, от 10 до 17 ч.

Уважаеми колеги,

Фестивалът на съвременната керамика ще се проведе от 12 до 31 декември 2011 г. в галерията на СБХ, ул. „Шипка“ 6 – IV етаж.

Основна част от фестивала ще бъде конкурс на тема „Отвъд ръба на чинията“. Темата на конкурса е провокация на въображението и предполага многообразни творчески решения. Желаетелите да участват могат да представят до 3 творби.

Предвиден е и раздел за свободно участие. Желаетелите могат да представят творби, които са създадени през последните 3 години и не са показвани в керамична изложба.

Най-добрите произведения ще бъдат наградени. Ще бъде издаден и каталог. Във връзка с подготовката му авторите трябва да предадат в секция „Керамика“ /Ани Шапкарова/ CD, съдържащо една снимка на творба, лична снимка и кратки биографични данни, най-късно до 12 декември 2011 г.

В рамките на фестивала ще бъде представена художничката Емилия Панайотова.

Творбите за изложбата ще се приемат на 12 декември 2011 г. от 10 до 17 часа в изложбения салон на IV етаж, ул. „Шипка“ 6.

Изложбата се открива на 14 декември 2011 г. от 18 часа.

От ръководството на секция „Керамика“

II БИЕНАЛЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ДИЗАЙН

Днес, когато вече трета седмица експонатите на второто биенале на българския дизайн пълнят залите на Национален център за изобразително изкуство на „Шипка“ 6 и привличат всеки ден стотици възторжени почитатели на изкуството на дизайна, сме на път „митът български дизайн“ по думите на доц. Васил Стоянов да се превърне в реалност и традиция в културния живот на София и страната. На три етажа бяха показани произведенията на 60 утвърдени автори в областта на продуктивния и графичен дизайн и двойно повече творби на ученици и студенти от 6 университета и 3 средни училища по изкуствата.

Нашият народ е вградил своята история в забележителни паметници на културата. Каменна пластика и стенописи, керамика и текстил изумяват и днес почитателите на изкуството. Дизайнят е все още младо изкуство, независимо че скоро се навършват 50 години от неговото официално институционализиране през далечната 1963 година. В динамичното настояще, в новите обществено-икономически реалности на световна икономическа криза тази същностна страна на българската нация придобива нови форми и измерения, става израз не само на традиционното преклонение пред красотата, намерило в себе си еволюционната необходимост на ново творческо

Деница Михайлова - Светилници

ИЗКУСТВО, ДУМИ

отношение към действителността.

Биеналето беше съпроводено от богата програма от съпътстващи събития (паралелна изложба на фирма „Роса“, международна научна конференция, творчески и делови срещи). Това събитие обединява българските дизайнери, работещи у нас и в чужбина, като приобщава и чуждестранни дизайнери, работещи за или в България. Биеналето не е някакъв самоцелен акт. То идва като една естествена крачка след първото биенале на българския дизайн, заменило традицията на поредица от изложби, които се провеждоха в периода 1996–2006 г. (на всеки две години), и съвпада с желанията и амбициите на цялата дизайнерска колегия.

Често ми се случва да срещам опоненти на идеята, че може въобще да се говори за български дизайн – нямало такова понятие. Ако се върнем няколко десетилетия назад до емблематичната 1964 г., можем да установим, че тогава това също е било полемичен въпрос след първото участие на експонати на индустриален дизайн в ОХИ „Приложни изкуства“ 1964. През целия ХХ в. дизайнът е едно от явленията, които са доказателство за взаимното преливане на българската и европейска култура. Между двете световни войни се водят оживени дискусии за „новата предметност“ и критично се осмислят модерните европейски стилове. Машините, техниката, футуристичните явления и проекти стават предмет и на българския художествен живот. На много малко съвременници е известен фактът, че българи са учили в първите европейски училища по дизайн: в БАУХАУС – Николай Дюлгеров и Мара Учкунова-Аубьок и във ВХУТЕМАС – Александър Женгов.

Цел на биеналето е да отрази състоянието на българския дизайн през периода 2008–2011 г. Събитието е и преглед на постиженията на голямото разнообразие от толкова много „дизайн професии“, място за неформален диалог между потребителя и продукта, достъпен за всички видове публика. Задачата на биеналето е да представи креативни и иновативни дизайнерски решения, да даде възможност те по-бързо да си проправят път от ателиетата до производството и пазара. Чрез изложбата се търси генерирането на организационна и информационна структура за съвместна дейност – работна група за създаване на стратегия за по-ползотворно внедряване на дизайнерския труд.

Второто биенале предостави и платформа за създаване на партньорства между работещите дизайнери, висшите училища и културните институции, производителите и потребителите на дизайн. Според организаторите най-важната мисия на второто биенале на българския дизайн е да създаде експозиционно пространство за творческа изява и да продължи традициите за представяне на постиженията на българските дизайнери, започнати през предходните десетилетия и превърнати в ярък културен форум от първото биенале през 2008 г.

Независимо от показаните „пъстри“ резултати общото впечатление от изложбата бе, че тя на практика успя да направи един точен „социален разрез“ на състоянието на българския дизайн. За пръв път ние можахме да видим болшинството негови жанрове и разновидности на цели три етажа, експонирани за широката публика през един достатъчно дълъг период от време – 22 дни. Биеналето привлече вниманието на медиите и изключително много публика, като най-радостният факт бе, че тя в голямата си част се състоеше от млади хора. Изложбата се превърна в една своеобразна шафета между поколенията, полагайки по този начин мост във времето, не само между млади и по-възрастни, но и в мислите и чувствата дори и на най-непредубедения „редовен“ зритель.

България винаги е служела като културен мост за Европа със своята културна идентичност. И днес, когато сме пълноправен член на Европейския съюз, с още по-голямо самочувствие ние имаме основание да приемем предизвикателствата на новото време. Първото биенале на българския дизайн бе организирано точно в актуалния момент, за да покаже на светло възможностите на българските дизайнери.

Днес второто биенале открива нова страница в културния живот с претенциите да се превърне в културен феномен, който обединява образованието, творците, медиите, държавните институции в областта на културата, икономиката и промишлеността.

Димитър Добревски

ПРЕДСТАВЯНЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ ПАВИЛИОН НА БЪЛГАРИЯ

ОТ МЕЖДУНАРОДНОТО КВАДРИЕНАЛЕ НА
СЦЕНОГРАФИЯТА В ПРАГА В РАМКИТЕ НА
II БИЕНАЛЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ДИЗАЙН

От 7 до 27 октомври в галерията на СБХ на ул. „Шипка“ 6 беше изложен националният павилион на България от международното квадриенале на сценографията в Прага. В него участваха 32 сценографи, определящи облика на българския театър през последните 10 години. С това приключва последният етап от близо двегодишния проект, организиран от сценографите Весела Статкова, Петър Митев и Иван Карев. Неговото начало бе общата художествена изложба на секция „Сценография“ при СБХ в галерия „Райко Алексиев“ от 29 март до 9 април 2010 г., което премина в проектиране и реализиране на българския национален павилион на територията на Пражкото квадриенале през юни тази година.

Последният етап от този проект е представянето на националния павилион и на каталога „Сценографите в България“ в рамките на II биенале на българския дизайн в София на 20 октомври 2011 г.

Весела Статкова /национален куратор/

Бранко Бранков

СЦЕНОГРАФЪТ КАТО АВТОР, ИЛИ ЗА КВАДРАТУРАТА НА КРЪГА

(ПО ПОВОД ПРЕДСТАВЯНЕТО НА
БЪЛГАРСКИЯ НАЦИОНАЛЕН
ПАВИЛИОН ОТ КВАДРИЕНАЛЕТО
НА СЦЕНОГРАФИЯТА В ПРАГА)

Сценографът е особена порода артист. Авторството му в проекта, наречен сценичен спектакъл (без значение дали драматичен, оперен, куклен или балетен), винаги се движи по тънката, едва доловима граница между обективния театрален свят и собствения му субективен послег към всеки детайл, свързан с него. Понякога взаимното възпламеняване изригва до степен на взрив, друг път – не. Сигурно обаче е, че българските сценографи, чиито творчески съпрептения са събрани в настоящия каталог, по-често са имали креативни авторски взривове, отколкото леки земетръси, стигащи до повърхностни размествания на пластове.

Тези пластове могат да бъдат всякакви: ярко изобразителни и живописни, сюжетни и граматургични, дълбоко концептуални и естетически, разбира се в зависимост от авторския досег до различните европейски естетики и идеологии. От друга страна, не е задължително спектакълът непременно да бъде сценичен – сцената за сценографа като автор може да бъде всяко открито или закрито пространство, където той би могъл да разгърне идеите си в друг тип визуален „театър“: инсталация, видео перформанс, скулптурна композиция, живопис и т. н. Затова никак не е случайно, че събраните имена на водещи български сценографи, представени на тазгодишното Пражко квадриенале, са известни автори в различни области от визуалното изкуство. Изненадващата пресечна точка между сценичното представление и свободната, но не и лишена от концептуални идеи територия на останалите визуални изкуства, между които съществува фигурата на сценографа, често създава неочаквани знаци и метафори, силни енергийни полета, паралелни образи, сложети и скрити смисли, понякога по-силни дори от историята, която се разказва от режисьора.

Удобното разполагане на актьорските тела в метафоричната координатна система на сценичната среда също зависи от тези взаимно преплитачи се енергии. Нерядко те раждат една особена вертикална поетика на театралното действие, изкачващо драматургичните стълбала по две наведнъж, подпомогнати от летящата конструкция на някоя абсолютно неорднерна, висока сценографска идея. Така сценографът се превръща в режисьор на пространството и пълноправен съавтор на театралната постановка. Понякога обаче сценографията е по-силна от режисурата или от актьорското майсторство – в този случай вече говорим за един чудесно рамкиран спектакъл, изпълнен с идейна цялост и интелект, но в крайна сметка лишен от душа.

Обикновено сценографът в българския театър е независим съавтор. На него се пада нелеката задача да реши пространствената „квадратура на кръга“ в минираната от множество кодове, знаци, символи и идейни послания сцена. А когато тази особена „квадратура на кръга“ е неочаквано интересна и съвършателна архитектура на пространството, значи не само пространствената геометрия на спектакъла е решена, но и посланието е конструирано така, че да се помни във визуалния файл на паметта по-ярко, отколкото дори думите, изречени на сцената.

*Патриция Николова, театровед
Из увод от каталога „Сценографиите в България“,
представен в рамките на Второ биенале на Българския дизайн*

НЯКОЛКО ХИЛЯДИ

ПО ПОВОД ИЗЛОЖБАТА „SHORTLIST 2011“ –
НАГРАДИТЕ НА ГАУДЕНЦ Б. РУФ ЗА НОВО
БЪЛГАРСКО ИЗКУСТВО, 3 - 22 ОКТОМВРИ,
ГАЛЕРИЯ „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“

Конкурсът Руф стартира еуфорично преди пет години, а сега, след петото издание и заслужения орден за заслуги към българската култура, имаме основания да забележим неговия политически потенциал. Ползвам „политически“ в най-широкия смисъл на думата, където заварваме рамо

Мирияна Тодорова - награда за млад автор на Гауденц Б. Руф

до рамо контрола на качеството, опаковката и вкуса. Влиянието на журито във формирането на вече цяло поколение автори и негово отваряне, глобализиране и стандартизиране, в което миналата година упреквах конкурса БАЗА, този път видимо даде израз в избора на журито и тук, на конкурса Руф, не защото Мирияна (Тодорова) и Самуил (Стоянов) не заслужават, а защото са намерили пътя да бъдат глобални и успешни художници според един определен формат. Институционализирането на художника и организирането му в професия със съответните норми е едно от посланията, които провиждаме в годините от началото на конкурса досега. Това спо-

ИЗКУСТВО, ДУМИ

рег мен е банално и нахално, но по този въпрос мненията са разнообразни и противоположни. Точно тук се появява политическият потенциал на институцията и нещата се поляризират.

Проблемът на този вид институционална подкрепа на художествената и културна глобализация е, че тя обслужва пазара и унифицирането на формати, контрола на тенденции в изразните средства и целия експресивен арсенал на авторите, дори тематична сугестия. В по-тесен политически аспект, определяйки тази потенция като икономика на властта, рискуваме да се съгласим с Гауенц Руф, който заяви в интервю по Бзнес, че е доволен от това, че се вижда как наваксваме. Ролята на догонващия ни е позната, но кого догонваме и на коя нисста тичаме са два въпроса, за които ни посещат участващите активно на българска земя виенчани (Десислава, ИВ, Коста, Лазар Лютаков и други), които никога не догонват. А работата им е съпоставима с работещите тук малко на брой автори.

Контролът на качеството и опаковката от едно жури и конкурс е едно на ръка, контролът на вкуса е друго, а когато стабилен конкурс се институционализира като този, проблемът изплува на повърхността. Отговорността на журито все пак включва го голяма степен дефиницията на „ново българско изкуство“. Дали това е, което се прави тук и сега, или можем да вменим условността на „българското“ в полза на „новото“? Резултатът е налице: българското ново изкуство трудно проявява признаци на бундност и оригиналност, за сметка на това има имитативни постижения и се стреми да стане средно, за да може да се класира на РУФ, на БАЗА, на културологичните оферти. Институционализирането на „средността“, нормалността на художника, комуникативността на работата му не е сред добрите качества на конкурса. Тъкмо този потенциал иска да отбележа, защото вече започвам да харесвам дърворезбата повече от все-така-остроумните инсталации, хитро-симпатични видеа, псевдо-нео-много-лоши-гада акции и други „неща“, които стават за показване в зала, но не вълнуват никого, говорят, но не казват нищо. Слизането на конкурсния механизъм (въобще не говоря само за конкурса Гауенц Б. Руф) до педагогическо ниво е снизходителен и обиден, не само за част от авторите.

Продан Марков

НОВ ЖАЛОН В БЪЛГАРО-ЯПОНСКИЯ КУЛТУРЕН ОБМЕН

През 2000 г. фондацията за културно развитие DNP, в допълнение на своята галерия в Токио ginza graphic gallery (ggg) и издаването на книжната поредицата „gggBooks“ и други печатни материали, слага началото на DNP-архивите за графичен дизайн. В тях започва събирането, съхраняването и каталогизирането на плакати и значими произведения на графичния дизайн.

Към март 2011 г. архивите съдържат около 8300 творби на 111 художници от Япония и чужбина. Междувременно, през 2008 и 2009 г., фондацията откри самостоятелни архиви, посветени на творчеството на покойните Икко Танака и Шигео Фукуда, след като техните семейства гариха пълните им лични колекции. През 2010 г. след дарение от Казумаса Нагаи, съдържащо всички негови творби и материали, се създаде още един архив.

Фондацията иницира тези архивни проекти като средство за даряване на графични творби с голяма обществена значимост на известни художествени музеи, галерии и културни институции по света – за вечно съхранение, управление и излагане.

Чрез подобни форми на международен обмен фондацията се стреми да насърчи взаимното разбиране и споделяне на онези универсални ценности, които надхвърлят условностите на националните граници или етническите и културни различия.

ИЗКУСТВО, ДУМИ

В Япония графичният дизайн е тясно свързан с икономиката на нацията. Икко Танака, Казумаса Нагаи и Шигео Фукуда са сред щастливите графици, чиито творчески успехи съпътстват най-възловите проявления на бурния подем в Япония през втората половина на 20 век: 60-те години, белязани от Олимпийските игри в Токио през 1964 г.; 70-те години със Световното изложение в Осака – Експо'70; 80-те години, когато Япония е широко акламирана като страна № 1.

Икко Танака (1930–2002) е известен със своите творби, които съчетават японската традиция със съвременната чувствителност. Той успява по убедителен начин да интерпретира безчет елементи от предходни културни пластовете и да ги превърне в отправни точки и нови посоки за японския графичен дизайн.

Казумаса Нагаи (р. 1929) започва с геометрични композиции и абстрактни конструкции. В последствие чрез своите зооморфни изображения навлиза и в реалистично-метафоричната сфера. Днес в поредица си „LIFE“ продължава да изследва вътрешния космос и генезис на самия живот.

Шигео Фукуда (1932–2009) е автор на огромно количество творби, използващи зрителни мистификации и илюзии. Изградени с непогръжаемо остроумие и графична изтънченост, произведенията му изразяват неговия цялостен изглед към живота и изкуството.

Тези трима художници, толкова различни един от друг, създават графични творби със забележително разнообразие. В същото време заедно те бележат цяла епоха в японското плакатно изкуство, което блести с богатство и красота, ненадминати и досега по света.

За фондацията е огромна гордост, че изложба от плакати на Икко Танака, Казумаса Нагаи и Шигео Фукуда – трима знакови за Япония плакати – е реализирана в България. Това събитие е постигнато с усилията и сътрудничеството на много организации и отделни личности, включително: Посолството на Република България в Япония, г-н Божидар Икономов и Международното триенале на сценичния плакат - София. С общо 210 плаката (по 70 от огромното творчество на всеки от тримата автори) изложбата представя квинтесенцията на японското плакатно изкуство.

През май 1999 г. „Гинза график галери“ – „ggg“ показва в Токио изложбата на международното триенале в София на 8 български художници - „Съвременен български графичен дизайн“, представена от Божидар Икономов. Изложбата бе посрещната с голям възторг. Както разбираме, тук, в България, през последните години броят на японистите се е утроил, а уроци по японски са въведени в програмите на някои училища.

Фондацията за културно развитие DNP искрено се надява, че настоящата изложба на японски плакати ще допринесе за по-нататъшното задълбочаване на културните връзки между България и Япония.

Шигео Фукуда - плакат

*Ейши Китазава, Генерален директор на отдел „ggg“
DNP Фондация за културно развитие*

2 3

НЕОЧАКВАНИТЕ ОТКРИТИЯ ОТ ФОНДА НА МВНР

Какво се случва, когато собствениците на един дом го обитават за известно време? Случва се това, че всеки един оставя следи от своята лична естетика, възпитание, културни нагласи, предпочитания и отношение към непосредствено заобикалящата го среда. По силата на институционалните правила във Външно министерство обитаването на едно конкретно място е мандатно. Тоест то не принадлежи завинаги на този, който първи е започнал да отделя време и внимание на своя кабинет като към естетическо пространство. По този начин в рамките на институцията Министерство на външните работи се е развивал един процес на натрупване на подходящи според вкуса на конкретните обитатели художествени произведения. Така гонякъде и съвсем опростено може да се разкаже историята на художествения фонд на министерството. Разбира се, не бива да се забравя и фактът, че фондът се е развивал и в съответствие със санкциониращата норма на времето. Едни произведения са сменяли други, едни са отивали в хранилището, други са ставали на мода.

И както се случва, когато се появят нови стопани в една стара къща, първо разглеждат старите ракли и откриват в тях неочаквани съкровища или следи от паметта на къщата. И ако някои „съкровища“ като портретите на Тодор Живков или Георги Димитров или картини със сюжети от социалистическото ежедневие като „Три тъкачки“ или „Семейство пред телевизора“ на Георги Петров, с която той печели наградата за най-добра композиция през 1964 г., са забравени поради различното време и неговата норма, то творби, като пейзажите на Кожухаров, Жак Авдала, Васил Стоилов и други известни български художници бяха неочаквано щастливо откритие, но за съжаление са в лошо състояние. С амбицията да бъде добър стопанин Държавният културен институт започна процес на цялостен преглед, реставрация, каталогизиране и социализиране на фонда на МВНР. С днешната изложба „Неочакваните открития от фонда на МВНР“ Културният институт съсъщност иска да превърне този процес във видим, да заяви намерението си той да бъде прозрачен и да генерира публичен интерес към него. Надявам се, че и за специалистите изкуствоведи изложбата ще представлява интерес, ще предизвика техния професионален скалпел да направи разрез на пластове на натрупване на този фонд, който е част от културното наследство на България.

Изложбата „Неочакваните открития от фонда на МВНР“ е и сюжет на разказ за историята на институцията, за нейното отношение към културното наследство на България, за усилията ѝ да участва в художествения живот на страната, за го подпомага и популяризира. Смятам, че в лицето на Държавния културен институт Министерство на вътрешните работи има добър стопанин, който освен че стопанисва фонда, полага и усилия за неговото популяризиране и разширяване. От началото на своето създаване институтът е закупил около 60 нови произведения от съвременни български автори. Разбира се, финансовите рестрикции през последните години ограничиха възможностите на ДКИ директно да обогатява фонда. Той върши тази задача, като подпомага проекти на млади български художници – студенти и техните преподаватели, които впоследствие прехвърлят част от своите произведения.

Надявам се, че тази изложба, видяна през очите на публиката и на специалистите, ще ни помогне да свършим добре своята работа, ще ни даде увереност, че сме на прав път.

Благодаря на СБХ за партньорството, за поканата да направим тук тази изложба, която не би могла да се вмести в нашата, иначе много успешно развиваща се галерия „Мисията“.

Людмила Димитрова
директор на Държавен културен институт към МВНР

С ИРОНИЯ СРЕЩУ КАЗИОННОТО

ИЗЛОЖБА НА РУМЕН ГАШАРОВ

На 15 септември 2011 г. се навършват 60 години от създаването на първата художествена гимназия в България, сега Национално училище за изящни изкуства „Илия Петров“.

Галерия „Дебют“ към НУИИ „Илия Петров“ представя една експозиция, с която ще отбележим празника на това уникално учебно заведение, възхитило и възпитало съвездие от художници, представящи достойно българското изкуство по света и у нас. Авторът е Румен Гашаров – художник с безспорен авторитет, автор с категорична линия на поведение и ученикът, който първи е получил диплома от Художествената гимназия през 1956 година.

Макар и малка по обем, изложбата дава възможност да се видят отчетливо две основни линии в творчеството на художника. Една част от картините се възвежда в делничните и привидно банални сюжети („Шопинг“, „Сънят на гр. Иванов“), други пародират казионните безсмислици на социализма („Инструкция по охрана на труда“ и „Откриване на обекта“).

Към живописните творби е включен и ковчорът „Мона Лиза“, създаден през 1980 г. като ироничен коментар на държавната програма „Леонардо и ние“.

Олимпия Николова

Румен Гашаров - Джонкондата

ПЪРВО БИЕНАЛЕ НА РИСУНКАТА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2011

Организатори: Община Велико Търново, Съюз на българските художници, ВТУ "Св. Св. Кирил и Методий", Министерство на културата на Република България

В Изложбени зали „Рафаел Михайлов“ е организирана и експонирана изложба, която носи в главното си следните ключови думи: „първо“, „биенале“ и „рисунка“. Всички те издават една голяма културна амбиция – Велико Търново да има свое биенале. Първата изложба е вече факт и е пред нас, а гумата биенале със сигурност казва, че след две години ще бъдем свидетели на ново издание.

Това биенале обаче има конкретна насоченост – рисунката и рисуването като процес. И тук се крие неговата уникалност. Биеналета на съвременното изкуство в момента има навсякъде и всички те представят гнешното изкуство във всичките му разновидности – от живописата до дигиталните форми на изразяване. А гнес тук сме свидетели на поставянето на фокуса към нещо, което е базисно за изкуството. Рисуноката. Защото всичко започва с нея. И живописната картина, и концептуалният проект първо се появяват чрез непосредствената аура на скицата. С рисунката започва обучението, първите стъпки в света на изобразителността. Но тук имаме и нещо повече – извеждането на рисунката като самостоятелна форма на изкуство.

Рисуноката не като помощна форма на живописата, графиката, обучението или нещо друго, а като акт на изразяване, чиято ценност е скрита едновременно и само в самото него.

В настоящето първо издание виждаме автори, които наистина имат правото да поставят първата копка на подобно начинание – открояват се имената на художниците Анета Дръгушану, Иван Бочев, Иван Нинов, Любомир Каралеев, Даниел Дянков, Лаура Димитрова, Пенка Минчева, Димитър Рашков, Цани Василев, Николай Бузов, Спартак Паскалевски, Христо Цацинов, Таяна Антонова, Галина Цветкова, Мирела Караджова и др.

Неслучайно и наградите на биеналето са присъдени от авторитетно жури съответно на Галина Цветкова /награда на Община Велико Търново/, Любомир Каралеев /награда на СБХ/ и Пламен Братанов /награда на ВТУ/.

Любомир Каралеев - Композиция 1

Всяко начало е трудно и вероятно второто издание ще бъде и по-машабно. Пожелавам на организаторите да помислят не само за художниците от различните краища на България, но и да превърнат великотърновското биенале в реално международно събитие.

Проф. г. изк. Свилен Стефанов

ПРОВОКАЦИЯТА КАТО ФОРМА НА ЕВОЛЮЦИЯ

Константин Марков е роден през 1972 г. в София. През 1998 г. завършва специалност „Стенопис“ в Националната художествена академия. От 1999 г. участва във всички изяви на художниците монументалисти, както и в изложбени форуми на живописиста и рисунката. От 2004 г. членува в СБХ и френския клон на Международната организация на художниците пастелисти „Art du Pastel en France“. От 2004 г. е участник в Международно биенале на пастела, провеждано в град Нови Сач, Полша. Работи в областта на живописиста, рисунката, мозайката, стенописиста, занимава се и с преподавателската дейност.

Петата самостоятелна изложба на художника Константин Марков носи името „Провокации“. Експозицията се състои от 38 живописни платна, създадени през 2011 г. специално за изложбата в галерия „Теа“ в София. Обединява картините си под надсловта „Провокации“ и това съвсем не е случайно.

За зрителят, който не познава творчеството на този художник, провокацията като надслов на изложба поражда противоречиви въпроси. Но важното е, че „задава“ априорна възможност за разнообразни отговори. Част от тях своеобразни провокации – към себе си, към изкуството, към света наоколо.

Още в процеса на създаването им авторът провокира на първо място себе си, а в последствие и публиката. Така той изследва различните „посоки“ за развитие и привлича зрители, ценители и критика с динамика, разнообразие и повод за размисъл.

В изложбата могат да бъдат видяни различни по характер творби. Спецификата им варира от геометрична стилизация, през ритмична, премерена и конструктивна композиция до емоционална откровеност на цветовата експресия. Като цяло се открояват няколко типа композиции, които отразяват посоките на артистичната еволюция на Константин Марков. Става дума за поредици от картини с относително устойчиви композиционни схеми и формални постановки, в които рационалното и абстрактното вървят ръка за ръка – циклите „Спомен за Еду“ (Едмонг Демирджиян), „Морски бриз“, „Интериор“, „Присъствие“, „Композиция“, „Вавилонска кула“.

Художникът поставя въпроси за себе си и дава отговори. Това, което го привлича, са природните състояния, пространството, човешката природа, конструкцията на всяко нещо, което ни заобикаля. В картините си отразява своя вече утвърден възглед за важноста на конструктивната сила на композицията и мощното въздействие на подпомогнатата от цвета емоция.

Изложбата можеше да бъде видяна в периода 11 – 29 октомври 2011 г.

Константин Марков –
Спомен за Еди Демирджиян V

Даниела Чулова

2 7

ИЗКУСТВО, ДУМИ

„ЛЕТЯЩИТЕ КНИГИ“ НА ДРАГАН НЕМЦОВ

И в тази своя публична изява Драган Немцов, за пореден път, ни изненадва и едновременно с това ни напомня за своите обичайни тематични и стилови пристрастия, с които го познаваме от години – способността да рисува и размишлява чрез парадоксани, понякога неочаквани, но винаги свежи образни символи, знаци и метафори.

Имал съм възможност да го кажа по-рано, ще го кажа и сега – визуалното изображение и слово-то, радостното, първичното изживяване на първоначалните натурни импулси, непосредствените емоции, породени от качествата на визуалната среда, при него се съчетават с ерудиция, с културологична „обремененост“, с творческо „препрочитане“ на богатата история на изобразителните изкуства.

Неслучайно тематичното мото на изложбата, посветена на 100-годишнината от рождението на майката на художника, съдържа гумата „книги“. Книгата, летяща или не, е не само предмет, интересна и съдържателна съставка от общата композиция на картината, но преди всичко метафора на „Словото“, посредник между света на историята, на културата и на духа и, от друга страна, на индивидуалното творческо съзнание на автора.

За да материализира своите визии, Драган Немцов, както в повечето случаи досега, избира наситения, пътен и звучен цвят, акцентира на ясната, точна и същевременно експресивна линия, разнообразява и обогатява своите композиции с оригинални решения. Имаме усещането, че образите сякаш „трептят“, нищо на платното или на листа не е веднаж завинаги застинало, всичко диша, пулсира и вибрира в една динамична, но и органична цялостност с „повишена степен на сложност“. Но сложни не означава „неразбираеми“. Внимателното възглеждане в мотивите, в детайлите ни води до интимни, чисто емоционални и искрено почувствани лирични или философски интонации, с които обикновено са изпълнени платната, независимо от конкретното наименование на дадената творба.

Така, представените картини, освен че всяка сама по себе си е интересна и съдържателна, заживяват един особено пълноценен живот, който изпъва цикъла „Летящите книги“ със смисли и значения, отиващи далеч отвъд простата видимост на пластичните образи.

Чавгар Попов

МАЙСТОР НА ПЛЕНЕРНИЯ ПЕЙЗАЖ

ИЗЛОЖБА НА СТЕФАН КАЦАРОВ В

ГАЛЕРИЯ „ПРИЯТЕЛИ“ – РУСЕ

Стефан Кацаров участва активно повече от четири десетилетия в художествения живот на Русе и България. Роден в София през 1937, завършил Художествената академия през 1967, не след дълго той се установява завинаги в дунавската ни столица. По това време този най-европейски български град е вече един от водещите културни центрове на страната със силно присъствие на пластичните изкуства. Близко двете десетилетия Кацаров е уредник и директор на Русенската галерия, за утвърждаването и обогатяването на която има безспорен принос. В края на 60-те и началото на 70-те години, по време на т. нар. „размразяване“, започнало в Москва, силната русенска група се отделя от общите насоки в живописта с предпочитането си към камерните жанрове – натюрморта, портрета и особено пейзажа. В пейзажа русенци съзнателно избягват външното и агресивното, като предпочитат прилушените гами и съз-

ИЗКУСТВО, ДУМИ

цателните състояния. За повечето от тях /Никифор Цонев, Петър Попов, Цветко Цветков, Любомир Касабов, Йордан Парашкевов, Веселин Парушев, Марко МонеВ/ рисуването е „само-родна, интуитивна дейност“ /Пол Сезан/. Тези живописци търсеха „нещата в себе си, а не извън себе си“, както се изразяваше покойният Петър Попов /1925–1985/.

Лирик по нагласа, още в началото на творческия си път Стефан Кацаров се насочва към пейзажа – намира го за по-подходящ жанр за изразяване на собствените си чувства и преживявания, отколкото фигуралната композиция или портрета. Работи и в областта на натюрморта, но предпочитанията му са към природните сюжети от гунавските и морските брегове, хълмовете, нивите и лозята от различни региони на България и особено от русенския край.

Повече от четиридесет години той обикаля страната – от север на юг и особено русенския регион, поречието на реките Янтра и Русенски Лом /забележителни по своята красота/, където намира връхнове. Избира сюжетите си направо от тихи и понякога негостъпни места – някой забравен сред храсталците хълм, в който е събрана цялата свежест на природата ни, гръха на тревите, а цветовете цветя, на нагорещената от слните лъчи на слънцето земя. В тези прекрасни, поетични пейзажи винаги има и премного небе, светлина, необятни простори. В тях си дават среща импресията и абстракцията /неговото поколение се зареждаше от тези две течения/, които привличат със своята понятност и ни отвеждат отвъд зримо. А това е вече качество на истинската живопис. В картините си Кацаров не иска да ни срещна с един или друг природен мотив, за него мотивът е само повод. Главната му цел е да открие и запечата онзи необясним, поетичен миг, който е открил при това свое сливане с природата. До истински пантеизъм.

Както много други творци, Стефан Кацаров често изменя структурата на видимия, реалния пейзаж. Съзнателно се отказва от подробностите му, за да активизира общото впечатление или просто отделни негови аспекти. Но може би по-интересното е, че конструкцията на пейзажа той гледа отдалеч /нерядко и от „птичи поглед“ или просто в спомен, но пак отдалече, във времето/, а цветовете гледа отблизо. Неговите „природни картини“ са пределно изчистени, обобщени. Багрните „петна“ в акварелите и темперите му се преливат в монолитна маса с множество нюанси. На места изображенията сякаш незабележимо се спояват в определено дифузната колоритна атмосфера. От тях остава по някоя плоскост или характерен силует като бledo впечатление или мимолетен спомен. Бих казал, че Стефан Кацаров е интуитивен художник, който търси преди всичко емоционалните измерения на една хармонично пестелива гама, изградена често върху тоналните вариации на един или два преобладаващи цвята.

Голяма част от творбите му са изпълнени с класическата яйчена темпера и гваш – любимата му техника, която без съмнение е овладял майсторски. Но работи и от натура, „ала прима“ с масло. Също и с акварелни бои.

Пейзажите на Стефан Кацаров са израз на трайни душевни състояния, преживени дълбоко, искрено.

Огнян Стамболиев

Стефан Кацаров - Пейзаж

ИЗКУСТВО, ДУМИ

ВЕРТИКАЛИ. ХОРИЗОНТАЛИ.

ИЗЛОЖБА НА СВИЛЕН БЛАЖЕВ В
ПЛОВДИВСКАТА ГАЛЕРИЯ „РЕЗОНАНС“
25.10 – 17.11.2011г.

Вертикалът ни въздига нагоре като стълба към небето. Изстрелва ни в големи духовни висоти. Да докосваш високата цел, но само с върха на пръстите. И тя все още да е цел, една безпътна, многопластова красота. Една духовна вибрация.

Хоризонталът е част от духовния хоризонт. Хоризонталът ни обвързва със земята и ни обръща към големите дълбочини. Да търсиш на по-дълбоко ниво обвързаност с другите. Настройването на честотата на другия означава временно да напуснеш себе си, собственото си съзнание, да се настроиш на другата тоналност, да се хармонизираш. Това е резонанс.

А хоризонталът и вертикалът се пресичат в кръста, който всички ние, обречените на изкуството, носим.

За Свиката това е мисия.

Антония Димитрова

Свилен Блажев - от ателието

По време на ремонтни работи в **Южния парк в София** от небрежност бяха нанесени неправилни щети върху скулптурните композиции на Иван Русев, част от една уникална за нашата култура акция – изложба на открито. Кой носи отговорността за това и защо реконструкцията на парка включва операцията по преместването на тези значими произведения на изкуството чрез неподходяща техника? Защо, когато композицията „Пастирът“ – елемент от същата тази изложба е включена в скулптурния парк на новосъздадения музей за съвременно изкуство, останалите скулптури са обречени на унищожение? Тези и още много въпроси задава авторът Иван Русев без да получи адекватно обяснение. Съюзът на българските художници изказва дълбоко си възмущение от този случай и се надява органите, отговорни за него, да поемат възстановяването на щетите.

Иван Русев – една от повредените скулптури

Във Велико Търново се проведе **международен симпозиум по дървопластика и живопис** (4 август–14 октомври), организиран от клуб „Св. Патриарх Евтимий“, община Велико Търново и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. В него участваха: Михайло Ракита (Босна и Херцеговина), Петър Бонев, Цани Василев, Румен Димитров–Попа, Симеон Захариев, Йордан Йорданов, Деница Янева, Петранка Новосад, Миглена Прашкова, Антоанета Анчева.

Тодор Ялъмов беше избран заедно със 104 скулптори от цял свят да вземе участие в ХІІ-я международен симпозиум по скулптура в Чанчун, Китай /зона за високотехнологично развитие/ на тема „Иновация-скок-мечта“, проведен от 15.07. до 05.09.2011 г. По време на своето участие той реализира скулптурен проект „Русалка“ в размер 280/260 см., отлят в бронз и монтиран на брега на езеро в скулптурен парк-галерия с площ от 10 кв. км., като част от модерен урбанистичен проект.

В СГХГ от 21 септември до 30 октомври се състоя изложба по случай **130 години от рождението на Никола Петров**.

„Картините на Никола Петров са от тези произведения, които и днес имат своята съвременност и носят своето бъдеще. Със своята изключителна дарба и майсторство в изкуството, с краткия си живот и ненавременна смърт – умира само на 35 години, той се превръща в легенда, обгърната от някакъв мистицизъм.“

Ива Владимирова представи своя изложба – живопис със заглавие „Как – какво – така“ в галерия „Atelijer Lučko“ (Ателие Лучко), Загреб, Хърватска. Изложбата се състоя от 23 септември до 10 октомври 2011 г.

От 27 септември до 13 октомври беше открита изложба живопис под наслов **„Чуй петела“ на Валентин Дончевски** в ХГ Пловдив.

От 29 септември до 24 октомври **представителството на СБХ в Разград** гостува в галерия „М“, град Русе. В изложбата са представени 21 автори с 68 творби – живопис, пластика и рисунка.

В къщата музей на Георги Божилов–Слона в Пловдив на 14 септември се откри живописна изложба на **Максим Бояджиев – „Още една хубава нощ“**.

„Кога направи първата си крачка – не помниш.“

хроника

*Кога ще направиш последната – не знаеш.
Трябва да крачиш до неизвестната си крачка”
(Максим)*

Международният пленер по живопис „Арт студио” - Рударци се проведе за четиринайсети път в с. Рударци от 1 до 9 октомври 2011 г. Той продължава най-добрите традиции на пернишките пленери по изобразително изкуство, подпомага и стимулира творческата дейност на местните художници, разширява международните контакти на базата на културното сътрудничество на общината с побратимени и партньорски градове от страната и чужбина. Организатори са община Перник, представителството на СБХ-Перник и ХГ Перник.

Целите на пленера са попълване фонда на художествената галерия в град Перник с произведения от наши и чужди автори, стимулиране на творческите изяви на пернишките художници, създаване на лични контакти и творчески срещи в работна среда, обмен на изложби и автори.

Тази година участват Армине Давтян, Васил Добренев, Даря Евтимова, Йоана Николова, Цицу Пиризи (Сардиния, Италия), Петра Немцова (Пардубице, Чехия), Андрей Сердюков (Балашиха, Русия), Светлана Денисова (Орша, Беларус), Богомил Живков (Перник), Емил Попов (Перник), Петър Змийчаров (Пазарджик), Сашо Евтимов и Симеон Панайотов (София). В края на пленера в галерия „Кракра” беше открита изложба с творбите на участниците в чест на деня на град Перник.

От 5 октомври стартира ежегодният **есенен салон в Стара Загора**. Тази година наградата – статуетка „Тракийски конник” беше присъдена за графика на художника **Момчил Донеvски**. Наградата беше връчена от градоначалника Светлин Танчев в обновената и ремонтирана изложбена зала „Лубор Байер”.

Във Велико Търново, в изложбени зали „Рафаел Михайлов”, се откри **национална изложба „Дървопластика”** (14 октомври–30 ноември). Бяха връчени награда на СБХ – Иван Ушев (Пещера) и награда на община Велико Търново – Константин Денев (Велико Търново).

„Весели рисунки” е надсловът на деветнайсетата изложба на Маргарита Денева, която се откри на 6 октомври тази година в арт залата на радио „Варна”.

Юбилейната изложба по случай 50 - годишнината на скулптора Ивайло Савов се откри на 7 октомври в Национален археологически институт с музей към БАН в София. В нея той представи около 30 скулптури от бронз и неръждаема стомана, като повечето от творбите са голямоформатни композиции.

На 14 октомври се откри първата софийска самостоятелна изложба на художника **Стойко Даскалов**, в която той представи живописни платна и рисунки. Познат повече на бургаската публика, той участва в много изложби, някои от които „Награди за съвременно българско изкуство на М-Тел” през 2008 г. във Варна, „Национален конкурс за млади художници, критици и куратори” на Международна фондация „Св. св. Кирил и Методий” (2002–2004), а тази година печели награда за млад художник на общата изложба на Дружеството на бургаските художници.

На 17 октомври в ХГ „Жорж Папазов” – Ямбол се откри **изложба на Стоян Венев**, реализирана съвместно с община Ямбол, ХГ „Жорж Папазов”, градска художествена галерия Стара Загора, ХГ „Димитър Добрович” – Сливен и ХГ Казанлък.

От 17 до 31 октомври в галерия „Академия” се състоя **юбилейната изложба „Човешка КОмедия” на Иван Газдов**, в която той представи 50 графикатури и още толкова авторски плаката.

Изложбата **„Възможно – невъзможно: идейни проекти за естетизация на градската среда” на Венцислав Занков** се откри в Червената къща на 18 октомври. Изложбата представя скулптура и дигитална фотография и засяга проблема за ситуирането на скулптурата в публичното пространство. **Второто биенале на църковните изкуства** се откри на 18 октомври в изложбени зали „Рафаел Михайлов”, във Велико Търново. Из-

ложбата е организирана със съдействието на Министерство на културата, СБХ, община Велико Търново и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и може да бъде видяна до 18 декември.

По случай деня на град Перник на 19 октомври се откри изложба – живопис на **Симеон Спиридонов**. Изложбата се организира от дворец на културата, град перник и художествена галерия „Любен Гайдаров“ и ще продължи до 15 ноември.

От 21 октомври до 27 ноември в СГХГ може да бъде видяна изложбата „**Контакт София**“, която показва работи от колекцията съвременно изкуство „Контакт“ – Виена, събрала някои от най-важните произведения от Централна, Източна и Югоизточна Европа от 60-те години на ХХ век до днес. Куратори на проекта са Мария Василева и Валтер Зайдл.

На 11 ноември в галерия „Индуриална 11“ се откри изложбата „**Дигитален принт**“ (**Александър Вълчев, Дарина Пеева, Ивайло Стоянов, Иво Бистрички, Калоян Илиев, Камен Старчев, Лора Димова, Симеон Стоилов**).

Все по-масовото навлизане на дигиталния принт като художествен образ се появява в търсенията на съвременните български артисти. Чисто изследователски или породени от любопитството за нова образност все повече художници започват да се изразяват по този начин. Тази изложба има за цел да покаже търсенията им в тази посока. Повечето от тях се премоделират от класически форми на правене на изкуство в тази нова повърхност. И вече трайно използвайки я, се отъждествяват с това лице. За други тя е свързана с различни опити и допълнения към техния пластичен език.

Изложбата не търси всеобхватен преглед в тази посока, а е един субективен подбор на автори и произведения.

Камен Старчев - Мистерия с парцал (детайл)

Втора международна изложба на карикатурата с тема „Човекът на изкуството в изкуството“ се откри на 11 ноември на моста на НДК. Събитието е придружено с пресконференция и каталог. Международното жури връчи следните награди: първа – Елвис Коралес Родригес (Италия/Куба); втора – Юрий Кособукин (Украйна); трета – Рос Томсън (Шотландия) и специалните награди – Дарко Дрилевић (Черна гора), Муса Гюмюз (Турция), Анатолий Радин (Индонезия) и Джунинър Лопес (Бразилия).

Карикатура от международната изложба

В изложбени зали „Рафаел Михайлов“ се състояха две юбилейни изложби – 50-годишнината на **Цонка Петрова (живопис)** и 65-годишнината на **Иван Бочев (рисунки)** и **Христо Цацинов (графика)**.

Пак там от 1 ноември до 23 декември ще се проведе **форум „Реставрация“ 2011**, организиран от община Велико Търново, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Асоциация на реставраторите в България и секция „Реставрация“ към СБХ.

Като съорганизатор на възстановения Световен фестивал на анимационния филм, чието седмо издание се проведе във Варна, СБХ връчи награда на филма „**Фарът**“. Режисьор е Велислава Господинова, а идеята е по стихотворението на Жак Превър „Пазачът на фара много обича птиците“ (България, 2009, 4,50 мин., БлуРей, изрезки, 3D, 2D).

МАГДА АБАЗОВА /1923–2011/

Магда Абазова

Веният ѝ стил се състоеше в смисъла на посланието, а не само в средствата. Живопис, рисунки и по-малко познатите на публиката експериментални композиции населяваха ателието и дома ѝ, а там, където се появяваха в изложбения живот, бяха обект на специално внимание.

Учувство е количеството на това, което създаде Магда Абазова. Последните ѝ изложби в София и Пловдив показаха част от „непознатата художничка“. Става въпрос за безброй великолепни рисунки, които авторката е създавала и буквално разхвърляла, без да погнеше. Същото се отнася и до множеството, пак неподписани, живописи върху хартия, картон, платна...

Магда никога не се натрапваше на публиката и ценителите. Творбите ѝ рядко заемаха централни места в общите изложби. Центърът на изложбата обаче се обособяваше около това, което тя представяше.

Трудно е да определим към кои тенденции се отнася нейното изкуство, също така и на коя генерация типичен представител е тя. Нейното присъствие бе толкова красиво, човешко и чувствително, че творбите ѝ приемаха множество характеристики и съотнасяния. Тя бе с класиците класик и спрямо младите – новаторка. Множеството изложби, награди и признания не са в състояние да изразят всичко онова, което тя представлява.

Магда Абазова си замина тихо и някак си поетично и замечтано – каквато винаги е била. Не може да се осъзнае стойността на нейното присъствие като личност, но болезнено осъзнаваме нейното отсъствие. Дано имаме сили и възможности да съзрем всичко онова, което тя бе и което остави като наследство. Засега определенията са неуловими освен един израз – светлина.

Сбогом, Магде, и ти благодарим именно за светлината, която ни завеща.

Димитър Грозанов

АЛЕКСАНДЪР ТЕРЗИЕВ /1934–2011/

Ще го запомним с приноса му към дейността на СБХ като член на Управителния съвет от 1976 до 1990 г. и на бюрото на УС от 1982 до 1989 г., творчески секретар на групата на СБХ във Велико Търново, както и като един от най-изявените български художници от това време.

Живописното му творчество и неговата дългогодишна педагогическа работа във Великотърновския университет допринасят за развитието на художествения живот у нас.

Участвал в много общи и окръжни изложби, както и в представителни изложби на българско изкуство в чужбина.

Награждаван с орден „Кирил и Методий“ III и II степен.

Поклон пред светлата му памет!

РАЗВИГОР КОЛЕВ /1953 – 2011/

Автор на множество запомнящи се произведения в областта на графичния дизайн, шрифта, плаката, запазената марка, типографията. Носител на награди от националните изложби „Приложна графика“ и „Илюстрация и изкуство на българската книга“, както и от престижни международни конкурси за плакат.

Човек, обичан от всички свои колеги, с безгранично чувство за хумор и талант.

Поклон пред светлата му памет!

МИЛКА КАРАГЕЧЕВА /1927–2011/

ДИМИТЪР И. ДИМИТРОВ /1946 – 2011/

Капка Кънева – Обложки на книги